

Бягство от ПТП. Наказания

Нарушаването на правилата за движение по пътищата често води до причиняване на ПТП. В някои случаи виновният водач може да понесе единствено административно наказание под формата на глоба и отнемане на книжката. В други случаи, обаче, за причиняване на ПТП се носи наказателна отговорност, като в зависимост от настъпилия резултат, наказанията варират от „пробация“ до „доживотен затвор“.

В днешната статия ще поговорим по – подробно именно за т.нар. „транспортни престъпления“, свързани с причиняване на ПТП, както и ще дадем примери от практиката.

В кои случаи при причиняване на ПТП се носи наказателна отговорност?

В повечето случаи на нарушаване на правилата за движение, вследствие на което се е стигнало до причиняване на ПТП, на виновния водач се налага глоба по правилата за налагане на административни наказания.

Наказателният кодекс, обаче, предвижда няколко случая на причиняване на ПТП, при които се носи наказателна отговорност за извършено престъпление.

Значителни имуществени вреди, настъпили в резултат на причиняване на ПТП

При нарушаване на правилата за движение по пътищата е възможно да се стигне до причиняване на ПТП, от което да възникнат значителни имуществени вреди. Тези вреди могат да се отнасят както до държавно и общинско, така и до частно имущество.

Пример [!] При шофиране с превишена скорост, водач изпуска завой и се удря в електрически стълб. От удара стълба пада, вследствие на което е повредена електропреносната мрежа. Имуществото е държавно или общинско. При извършване на същото нарушение е възможно ударът да бъде в частен имот или в паркиран автомобил, в който няма хора или те не са пострадали. В последният случай, имуществото е частно.

За да се прецени дали конкретно причинените имуществени вреди са „значителни“, следва да се направи сравнение между причиненото увреждане на конкретното имущество и неговата стойност. В тези вреди се включват разходите за пълното възстановяване на увреденото имущество, изчислени по пазарни цени на дребно. Когато повреденото имущество не подлежи на възстановяване и ремонт, преценката на неговата стойност се прави по пазарни цени на дребно, като се отчете оцветяването му, а когато е унищожен автомобил – следва да се приспадне и стойността на частите, които могат да бъдат използвани от собственика.

Минималният размер на значителната вреда е не по – малко от хиляда лева.

За това престъпление е предвидено наказание „лишаване от свобода“ от една до десет години, ако деянието е умишлено и „лишаване от свобода“ до една година или пробация, ако деянието е извършено по непредпазливост. Във втория случай и според конкретните обстоятелства е възможно съдът да освободи виновния за причиняване на ПТП водач от наказателна отговорност и да му наложи административно наказание, ако до приключване на делото възстанови причинените щети.

В случай че не се установи значителност на причинените имуществени вреди, деянието не е престъпление, а административно нарушение.

Средна или тежка телесна повреда на едно или повече лица в резултат на причиняване на ПТП

Телесната повреда е средна, ако е причинено: трайно отслабване на зрението или слуха; трайно затрудняване на речта, на движението на крайниците, снагата или врата, на функциите на половите органи без причиняване на детеродна неспособност; счупване на челюст или избиване на зъби, без които се затруднява дъвченето или говоренето; обезобразяване на лицето или на други части от тялото; постоянно разстройство на здравето, неопасно за живота, или разстройство на здравето, временно опасно за живота; наранявания, които проникват в черепната, гръдната и коремната кухина.

Телесната повреда е тежка, ако е причинено: продължително разстройство на съзнанието; постоянна слепота с едното или с двете очи; постоянна глухота, загуба на речта; детеродна неспособност; обезобразяване, което причинява завинаги разстройство на речта или на сетивен орган; загуба на единия бъбрек, слезката или на крило от белия дроб; загуба или осакатяване на крак или ръка; постоянно общо разстройство на здравето, опасно за живота.

Пример [!] При отнемане на предимство настъпва удар между два автомобила, вследствие на което пътник в един от автомобилите (различен от виновния водач) е със счупен крак (средна телесна повреда).

За това престъпление е предвидено наказание „лишаване от свобода“ от три до дванадесет години, когато е умишлено. Когато деянието е извършено по непредпазливост, наказанието за причинена тежка телесна повреда е „лишаване от свобода“ до четири години, а при причинена средна телесна повреда – „лишаване от свобода“ до три години или пробация.

Настъпване на смърт като резултат от причиняване на ПТП

Настъпването на смърт при причиняване на ПТП е най – тежкият възможен резултат при това престъпление.

Предвидените наказания са, както следва:

1. когато деянието е умишлено – „лишаване от свобода“ от десет до двадесет години, а в особено тежки случаи – от петнадесет до двадесет години или доживотен затвор;
2. когато деянието е извършено по непредпазливост – „лишаване от свобода“ от две до шест години, а в особено тежки случаи – лишаване от свобода от три до десет години.

При този престъпен резултат трябва да се отбележат два важни особености.

Първата особеност е свързана с това, че настъпилата смърт следва да се намира в пряка причинно – следствена връзка с осъщественото причиняване на ПТП. Така, ако пострадалият е починал, вследствие на увреждане, което е активирало стара травма, то тогава няма да се носи наказателна отговорност за настъпилата смърт, а за реално причиненото увреждане.

Втората особеност е свързана с понятието „особено тежък случай“. Законът смята, че такъв е налице, когато извършеното престъпление с оглед на настъпилите вредни последици и други отегчаващи обстоятелства разкрива изключително висока степен на обществена опасност на деянието и на дееца. Конкретизацията става за всеки отделен случай според данните по него.

ВАЖНО!!! Ако деянието е извършено в пияно състояние или след употребата на наркотични вещества или техни аналози, или от него е настъпила телесна повреда или смърт на повече от

едно лице, или деецът е избягал от местопроизшествието, или е управлявал без да има необходимата правоспособност, или на пешеходна пътека, наказанието е:

1. при тежка или средна телесна повреда – лишаване от свобода от една до шест години, а в особено тежки случаи – лишаване от свобода от две до десет години;
2. при смърт – лишаване от свобода от три до петнадесет години, а в особено тежки случаи – лишаване от свобода от пет до двадесет години.

ВАЖНО!!! Поведението на пострадалия от ПТП пешеходец, когато той също е нарушил правилата за движение по пътищата се отчита винаги като смекчаващо отговорността обстоятелство, т.е. води до по – леко наказание. Разбира се, виновното поведение на пешеходеца подлежи на доказване в рамките на процеса.

ВАЖНО!!! По – леко наказание се налага на водач, по чиято вина е настъпило причиняване на ПТП, който е направил всичко възможно, за да помогне на пострадалия. Така например, той може да откара пострадалия в болница незабавно след настъпването на ПТП. След като го откара в болница, обаче, необходимо е да се върне на местопроизшествието и да изчака идването на контролни органи.

В случай че виновният водач не се върне на местопроизшествието по неуважителни причини (напр. той самият да е имал нужда от медицинска помощ), тогава ще се приеме, че е избягал от местопроизшествието и ще се приложи по – тежко наказуемият състав. Оказаната помощ на пострадалия ще се цени единствено като смекчаващо отговорността обстоятелство.

В заключение

Както видяхме по – горе, транспортните престъпления разкриват редица сериозни особености. В зависимост от конкретните факти по случая и качеството на осъществената защита, може да бъде наложено по – леко или по – тежко наказание.